

KRIITTISEN ELINTOIMINTAHÄIRIÖN TUNNISTAMINEN

OYS:ssa potilaan tilanarvioinnissa ja sydänpysähdystä ennakoivien oireiden tunnistamisessa käytetään NEWS-riskipisteytystä.

Arvioi ja mittaa toistetusti ABCDE-periaatteen mukaan:

- Hengitystaajuus (HT)
- Happisaturaatio (SpO2)
  - (SpO2 skaalaa 1 käytetään ensisijaisesti)
  - (SpO2 skaalaa 2 käytetään kroonisessa hyperkapnisessa hengitysvajauksessa, kuten COPD potilailla)
- Huomioi onko potilaalla happilisiä käytössä
- Verenpaine
- Syketaajuus
- Tajunta (GCS)
- Lämpö (kainalo/korva)

Laske NEWS pisteet-> määritä NEWS-riskiluokka ja aloita oireenmukainen hoito sekä toimi NEWS-toimintaohjeen mukaan.

AIKUISEN MET-HÄLYTYSKRITEERIT

- NEWS RISKILUOKKA 2 TAI 3
- YKSITTÄISEN NEWS PARAMETRIN ARVO 3
- HUOLI MUISTA PERUSELINTOIMINNOISTA (esim. diureesin äkillinen heikkeneminen < 50 ml/4 h)
- ÄKILLINEN VERENKIERTOHAITTAAVA RYTMIHÄIRIÖ
- TOISTUVA TAI PITKITTYNUT KOURISTELU

KUN YKSIKIN KRITEERI TÄYTTYY HÄLYTÄ POTILAAN HOIDOSTA VASTAAVA LÄÄKÄRI

JA MET (08-315)2222

NEWS	3	2	1	0	1	0	1	2	3
HENGITYSTAAJUUS	≤8		9 - 11	12 - 20		12 - 20		21 - 24	≥25
SpO2 % (Skaala 1)	≤91	92 - 93	94 - 95	≥96		88 - 92 ≥93 hi		95 - 96 O2-lisä	≥97 O2-lisä
SpO2 % (Skaala 2) (kr. hyperkapnia, COPD)	≤83	84 - 85	86 - 87						
JOKIN HAPPI LISÄ		KYLLÄ				EI			
SYST. VERENPAIN E	≤90	91-100	101-110	111-219					≥220
SYKE	≤40		41 - 50	51-90			91-110	111-130	≥131
TAJUNTA (GCS)	≤13 tai äkillinen sekavuus			15 - 14					
LÄMPÖ	≤35.0		35.1-36.0	36.1-38.0			38.1-39.0	≥39.1	

NEWS RISKILUOKAT JA TOIMINTAOHJEET					0	
YHTEISPISTEET	≥7	5-6 tai yksittäisestä arvosta 3	1-4	1 = Matala	0 = Matala/normaali	Potilaan seuranta normaali käytännön mukaisesti
RISKILUOKKA	3 = Korkea	2 = Kohtalainen				
TOIMINTAOHJE	Hälytä hoitava lääkäri ja MET Arvio teho hoidon tarpeesta	Hälytä hoitava lääkäri ja MET Arvioitava potilaan hoito ja mahdollinen tehohoitoväntä- tai valvontahoidon tarve	Informoi osaston vuorovastaavaa / muita hoitajia voimien muutoksista Yhteys hoitavaan lääkäriin ja MET, mikäli pisteet huononevat			
SEURANTAVÄLI	Laske NEWS-pisteet 0-30 min välein (Mittausväli Eskossa 5 min välein)	Mikäli hoito jatkuu vuodeosastolla, Laske NEWS-pisteet 1-2 tunnin välein ja ota herkästi yhteys lääkäriin	Laske NEWS-pisteet 4-6 tunnin välein (Mittausväli Eskossa 5 tunnin välein)			Laske NEWS-pisteet 12 tunnin välein

MET-HÄLYTYS

Kyseessä **MET-HÄLYTYS** soita (08-315)2222!
Puhelu käännetään MET-hoitajalle, joka ottaa
lyhyen raportin tilanteesta!

ISBAR	RAPORTOINTI
I	TUNNISTA (esittele itsesi ja potilas) - Ammattinimi ja nimi - Osasto/yksikkö (josta soitat) - Potilaan nimi ja hetu - Potilaan sijainti (esim. huone) ja mahdollinen eristys
S	TILANNE (syy yhteydenottoon) - MET-hälytyksen syy (hälytyskriteeri) - NEWS-pisteet ja riskiluokka - Onko potilaan vointi vakaa vai epävakaa? - Onko hoitava lääkäri hälytetty tai tietoinen MET-soitosta? - Sairaalaan tulosyy /sairaalassa olon syy
B	TAUSTA (selvitä valmiiksi) - Riskitiedot (allergiat ja mahdollinen EIE tai muu hoidon rajoittamispäätös, riskilääkitys tai riskihoidot) - Perussairaudet sekä lyhyesti nykyiset hoidot ja ongelmat - Olenneisesti akuuttitilanteeseen vaikuttavat laboratoriokäytökset ja muut olennaiset diagnostiset tulokset - Tärkeimmät tehdyt toimenpiteet tai leikkaukset
A	NYKYTILANNE (raportoi vitalelielintoiminnot) - A = ilmatie - B = hengitystaajuus, SpO2 - C = pulssi, verenpaine - D = tajunnan taso (GCS), kipu, verenokeri - E = lämpö, diureesi, ulkoiset merkit (ihottumat, haavat)
R	TOIMINTAEHDOTUS - Välittömät toimenpiteet - Hoito-ohjeet ja tutkimukset - Tarkkailun lisääminen - Siirto toiseen yksikköön

Kaikki MET- ja elvytystapahtumat kirjataan ELMET -rekisteriin

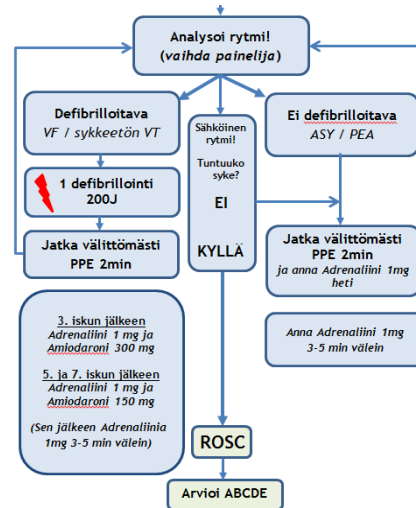
ELVYTYSHÄLYTYS

REAGOIKO tai HENGITTÄÄKÖ POTILAS?

EI

TEE ELVYTYSHÄLYTYS osastolla, aloita peruselvytys ja soita (08-315)2222! Sano heti: **ELVYTYS** ja kerro **TARKKA TAPAHTUMAPAIKKA!**

Jatka elvytystä protokollan mukaisesti!

(Ilmoita elvytyksen jälkeen AED defibrillaattorin käytöstä MET-elvytysryhmän sähköpostiin: MET-elvytysryhma@ppshp.fi)

MET-TOIMINNAN YHTEYSHENKILÖT

MET- toimintaan liittyviin kysymyksiin vastaa MET-elvytyskoordinaattori p. 0405064525 tai MET-vastuulääkäri p. 08-3152709

Tarvittaessa voidaan järjestää hoitotilanteiden läpikäyntitilaisuuksia ja osastotunteja.

GCS -ARVIOINTI

Toiminto	Reagointi	Pisteet
Silmien avaaminen	Spontaanisti	4
	Puheelle	3
	Kivulle	2
	Ei vastetta	1
Puhevaste	Orientoitunut	5
	Sekava	4
	Sanoja	3
	Ääntelyä	2
	Ei vastetta	1
Paras liikevaste	Noudattaa kehotuksia	6
	Paikantaa kivun	5
	Väistää kivun	4
	Koukistus kivulle	3
	Ojennus kivulle	2
	Ei liikettä	1
Yhteensä		3-15
	Normaali tajunta:	15 pistettä
	Alentunut tajunta:	≤13 pistettä
	Tajuton:	≤9 pistettä

GCS ARVIOINTI INTUBOIDULLA/TRAKEOSTOMOIDULLA

PUHEVASTEEN ARVIOINTI INTUB./ TRAKEOST.		Silmien avaamisen pistemäärä (1 - 4)			
		Ei vastetta (1)	Kivulle (2)	Puheelle (3)	Spont. (4)
Paras liikevaste (1 - 6)	Ei liikettä (1)	1	1	1	2
	Ojennus kivulle (2)	1	2	2	2
	Koukistus kivulle (3)	2	2	3	3
	Väistää kivun (4)	2	3	3	4
	Paikantaa kivun (5)	3	3	4	4
	Noudattaa kehotuksia (6)	3	4	4	5